Αγωγή των νέων στη σύγχρονη κοινωνία (Μητροπολίτη Λεμεσού κ. Αθανασίου)

Categories : ΘΕΟΛΟΓΙΑ

Date : 20 Ιουλίου, 2006

Απομαγνητοφωνημένη ομιλία του Μητροπολίτη που έγινε τον Ιούνιο 2005

"*Ίσως διδάσκουμε στα παιδιά μας με ακρίβεια τα Χριστιανικά δόγματα και τις εκκλησιαστικές τους "υποχρεώσεις". Φθάνει όμως αυτό; Είναι όλο αυτό που χρειάζεται για την εν Χριστώ ζωή και πορεία τους;*"

***

Αισθάνομαι πρώτα την ανάγκη να ευχαριστήσω για την ευκαιρία αυτή, που με την πρόσκλησή τους μου έδωσαν οι καλοί ιερείς της ενορίας, να παραστώ σ' αυτή την τελετή λήξης των κατηχητικών συνάξεων της ενορίας. Είναι πολύ όμορφο που σ' αυτή τη σεμνή γιορτή παρουσιάστηκε όλη η εργασία, που γίνεται με τόση προθυμία και με ένθεο πόθο, τόσο από τους κατηχητές όσο και από τα παιδιά σας, τα οποία με πολλή αγάπη, πιστεύω, και με προθυμία στείλατε στις κατηχητικές συνάξεις της ενορίας. Με αυτό τον τρόπο κοινωνούν εν αγάπη με τα άλλα παιδιά της ηλικίας τους, αλλά προ πάντων με τον Ουράνιο Πατέρα Θεό, λαμβάνοντας έτσι μέσα τους τα απαιτούμενα εφόδια, τα οποία θα χρειαστούν στην πορεία της ζωής τους. Η τελετή αυτή μας δείχνει πόση καλή δουλειά γίνεται, πόση προσπάθεια και πόσος κόπος καταβάλλεται καθημερινά, ώστε η αγωγή που δίδεται από την ενορία να μην είναι μονόπλευρη και λειψή, αλλά να αγκαλιάζει ολόκληρο τον άνθρωπο και να του δίδει εκπαίδευση σωστή, ορθόδοξη, ισορροπημένη, που να τον βοηθά να γίνει ολοκληρωμένη, υγιής και ισορροπημένη προσωπικότητα.

Δυο λόγια θέλω κι εγώ να σας πω μόνο, μια που βρίσκομαι στο πρόγραμμα της γιορτής. Δυο λόγια γενικά, που αφορούν, όπως λέει κι ο τίτλος της αποψινής αυτής ομιλίας, στην αγωγή των νέων ανθρώπων. Την αγωγή αυτή η Εκκλησία τη βλέπει μ' ένα διαφορετικό τρόπο από τον κόσμο. Στην Εκκλησία αγωγή σημαίνει οδηγία, οδήγηση των ανθρώπων όχι προς συγκεκριμένες ιδέες ή αξίες ή ιδανικά, αλλά οδήγηση των ανθρώπων εις την αγάπη του Κυρίου μας Ιησού Χριστού. Αγωγή στην Εκκλησία σημαίνει να μάθει ο άνθρωπος να αγαπά το Χριστό, γιατί αυτό είναι το ζητούμενό της. Η Εκκλησία μιλά για την αγάπη προς το Θεό. Μια εκκοσμικευμένη

αντίληψη της θρησκείας, της Εκκλησίας, μιλά για την πίστη εις τον Θεό και μόνο αυτή. Ενώ το τέλειο εις την Εκκλησία είναι η αγάπη η οποία θα παραμείνει εις τους αιώνας, αφού τόσο η πίστη όσο και η ελπίδα θα καταργηθούν εις την εσχάτη ημέρα και εκείνο που θα απομείνει θα είναι η αγάπη. Επομένως το ζητούμενο εις τον άνθρωπο είναι να μάθει να αγαπά το Θεό. Το να πιστεύει στο Θεό είναι ένα βασικό σκαλί, είναι το πρώτο, το οποίο το πατά και ανεβαίνει στο επόμενο και στο επόμενο. Δε μένει σ' αυτό μόνο, γιατί ένας άνθρωπος, όπως ωραία είπε αυτό το τελευταίο θεατράκι, δεν μπορεί να παραδώσει τη ζωή του ολόκληρη σε κάτι το οποίο απλώς το πιστεύει. Αν είναι τόσο ιδεολόγος, μπορεί να το κάνει, όπως γίνεται σε άλλες περιπτώσεις στην καθημερινότητα που βλέπουμε γύρω μας. Αλλά όμως εις την Εκκλησία αυτό το οποίο υπάρχει είναι η αγάπη του Χριστού. Σε μας ο Χριστός είναι το ζητούμενο. Ο Χριστός είναι αυτός, ο οποίος είναι ο Διδάσκαλος του κάθε ανθρώπου. Βλέπετε πόσο ωραία ο Κύριος εις το Ευαγγέλιο μας λέει: "Μάθετε απ’ εμού...". Δηλαδή ο άνθρωπος μαθαίνει από τον Χριστό, από τον ίδιο τον Χριστό, από τη ζωή του Χριστού, από τα λόγια του Χριστού, άλλα προ πάντων από την εμπειρία της αγάπης του Θεού μέσα του. Γι’ αυτό αυτή η εμπειρία είναι τόσο δυνατή που νικά όλες τις αγάπες του κόσμου τούτου.

Η χαρά του Χριστού και η παρουσία του Χριστού έχει τόση δύναμη, που όταν πραγματικά ανάψει στην καρδιά του ανθρώπου, τότε τα πάντα γίνονται και περιστρέφονται πέριξ της αγάπης του Θεού. Μας λέει ο Χριστός και πάλι στο Ευαγγέλιο: "Πυρ ήλθον βαλείν εις την γην". Ήλθα στη γη, λέει ο Χριστός, να ανάψω φωτιές κι αυτές οι φωτιές είναι που άναψαν μες στις καρδιές των Αγίων, που άναψαν από τότε στις καρδιές όλων των ανθρώπων που Τον ακολούθησαν. Αυτή η φωτιά είναι που ανάβει στην καρδιά κάθε ανθρώπου, που πραγματικά γεύεται την παρουσία του Χριστού.

Δεν είναι αρκετό, αδελφοί μου, να λέμε στα παιδιά μας για τις ιδέες του Ευαγγελίου, δεν είναι αρκετό να λέμε ότι το Ευαγγέλιο και η Εκκλησία είναι το καλύτερο που μπορεί κανείς να τους δώσει, ότι είναι ωραία η αγάπη, η χαρά, η ελευθερία, η δικαιοσύνη. Βέβαια είναι ωραία όλα αυτά, αλλά εκείνο που χρειάζεται ο νέος άνθρωπος σήμερα είναι να μάθει να αγαπά το Χριστό. Να μάθει ότι αυτό που του δίδει η Εκκλησία είναι ο Χριστός, και αυτό δεν μπορεί να του δώσει ο κόσμος. Ο άνθρωπος μπορεί παντού να μάθει να σέβεται τους συνανθρώπους του, να τους αγαπά, να είναι τίμιος, ειλικρινής, δίκαιος, δημοκρατικός, φιλελεύθερος και όλα αυτά. Δεν χρειαζόταν η Εκκλησία για να μας μάθει αυτά τα πράγματα, που μας τα διδάσκει η ίδια η φύση μας. Γιατί άλλωστε ο ανθρώπινος εαυτός μας και η ανθρώπινή μας υπόσταση μας διδάσκει την ελευθερία, τη δικαιοσύνη, τη δημοκρατία, τον σεβασμό, την αγάπη προς τους άλλους. Εκείνο που η Εκκλησία έχει να μας πει είναι για την αγάπη του Χριστού.

Κι εδώ, να μου επιτρέψετε, να σας πω ότι είναι το σημείο στο οποίο σκοντάφτουμε

εμείς οι σημερινοί Χριστιανοί, γιατί θεωρούμε την Εκκλησία ως ένα σύστημα ιδεολογικό και είναι αρκετό για μας να είμαστε καλοί άνθρωποι. Είναι αρκετό για μας να τηρούμε τα καθήκοντά μας. Είναι αρκετό τα παιδιά μας να έχουν τα όρια τους. Να μην κάνουν αταξίες. Να μην κάνουν άσχημα πράγματα. Λένε καμιά φορά πράγματα που τ' ακούμε, χαμογελούμε βέβαια με επιείκεια, άλλα δεν εκφράζουν την Εκκλησία. Τι λένε: "Παρά να είναι κάποιος στα ναρκωτικά, καλύτερα στην Εκκλησία". "Παρά να είναι κάποιος στη φυλακή, καλύτερα στην Εκκλησία". Λες και η Εκκλησία είναι το αντίθετο των ναρκωτικών και της φυλακής. Θα έλεγε κανείς, όπως έλεγε και η καμήλα: "Καλά δεν υπάρχει ίσιος δρόμος, μέσος δρόμος"; Δηλαδή ή ναρκωτικά ή Εκκλησία; Δηλαδή όποιος δεν είναι στην Εκκλησία είναι στα ναρκωτικά; Ασφαλώς όχι! Μπορεί να μην είσαι της Εκκλησίας και να είσαι τίμιος, σωστός, ειλικρινής, καλός σύζυγος, καλός πατέρας, καλός μαθητής κι όλα τα καλά να έχεις πάνω σου. Γι’ αυτό δεν μπορούμε να καταλάβουμε πολλές φορές, γιατί τα παιδιά μας έχουν μια άλλη σχέση με το Θεό. Γιατί εμείς οι μεγαλύτεροι δεν μπορούμε να το καταλάβουμε. Λέμε: "Γιατί θέλεις αυτό το πράγμα; Δεν είναι αρκετό για σένα ότι έγινες καλός άνθρωπος και καλός επιστήμονας κι έχεις τη δουλειά σου και προσφέρεις στον κόσμο και στην κοινωνία; Τα περισσότερα τι τα θέλεις; Αυτά είναι υπερβολές, είναι φανατισμοί, εκκεντρικότητες, άρρωστα πράγματα". Γιατί όμως εκφράζουμε τέτοιες απόψεις; Διότι μετρούμε τη ζωή μας όχι με την αγάπη, αλλά με την καθηκοντολογία. "Το καθήκον σου να κάνεις και είναι αρκετό". Αλλά η αγάπη, αδελφοί μου, δεν έχει όρια. "Όταν αγαπάς το Θεό, δεν έχεις όρια. Όπως και όταν αγαπάς οποιονδήποτε άνθρωπο. Εάν αγαπάς έναν άνθρωπο, θέλεις να είσαι μαζί του, να ενώσεις τη ζωή σου μαζί του" μπορείς να βάλεις όρια σ' αυτή την αγάπη; Η αγάπη είναι φωτιά που καίει μέσα στην καρδιά του ανθρώπου. Δεν μπαίνει σε όρια και σε καλούπια της λογικής, αλλά ενεργεί από μόνη της, γιατί ενεργεί καρδιακά κι όχι εγκεφαλικά. Η Εκκλησία διδάσκει και καλεί τον άνθρωπο να αγαπήσει το Χριστό πάνω απ’ όλα.

Ξέρετε, παρατηρείτο παλαιότερα το φαινόμενο εις την Εκκλησία να υπάρχουν πάρα πολλά παιδιά. Θυμόμαστε, όσοι είμαστε μεγαλύτεροι, ότι μέχρι μιαν ηλικία σχεδόν όλα τα παιδιά πήγαιναν στο κατηχητικό, στην Εκκλησία, είχαν σχέση με το Θεό. Από μια ηλικία και ύστερα χάνονταν. Στα δεκατέσσερα, στα δεκαπέντε ή τα δεκαοχτώ. Ερχόταν ο στρατός, το πανεπιστήμιο, εξαφανιζόταν όλη αυτή η προσπάθεια των ανθρώπων, των κατηχητών, των κύκλων, των συνάξεων, των πάντων. Γιατί, νομίζετε; Πού ήταν το λάθος; Εντάξει βέβαια η ανθρώπινη αδυναμία, οι ανθρώπινες προκλήσεις, τα αίτια τα οποία πληθαίνουν. Όταν μεγαλώνει ο άνθρωπος, αλλά το "λάθος", ας το πω έτσι εντός εισαγωγικών, "της Εκκλησίας", όχι της Εκκλησίας καθαυτό, αλλά ημών των ανθρώπων της Εκκλησίας, ήταν ότι, δυστυχώς, δεν αντιληφθήκαμε ότι αυτό το οποίο έπρεπε να δώσουμε στα παιδιά μας ήταν η αγάπη του Χριστού. Τους μαθαίναμε τις ιδέες του Ευαγγελίου: "Να' σαι καλό παιδί, τίμιο παιδί, ν' αγαπάς τους άλλους ανθρώπους, να κάνεις ελεημοσύνες, να' σαι σωστός άνθρωπος", αλλά για την αγάπη του Χριστού δε μιλούσαμε. Γιατί, επειδή και για

εμάς η θεολογία ήταν ιδεολογική, φιλοσοφική, ανθρωποκεντρική. Αγνοούσαμε την αγάπη του Θεού, το τι σημαίνει ν' αγαπάς το Χριστό. Γι’ αυτό το λόγο δεν ήταν ιδιαίτερα σημαντικό για τους ανθρώπους να μάθουν να νηστεύουν, να αγρυπνούν, να κοινωνούν, να εξομολογούνται, να διαβάζουν τους βίους των Αγίων. Όχι. Ήταν αρκετό να διαβάζουν άλλα βιβλία. Οι βίοι των "Αγίων παραμερίστηκαν. Η ασκητική ζωή της Εκκλησίας παραμερίστηκε. Ο άνθρωπος, ο οποίος εκαλείτο να βιώσει το Χριστό μέσα στο μυστήριο της Εκκλησίας ήταν περιθωριοποιημένος. Μπαίναν άλλα πράγματα μπροστά. Γι’ αυτό το λόγο χάναμε τους ανθρώπους, τον έναν μετά τον άλλο, μόλις πλησίαζαν στην εφηβική ηλικία. Γιατί βέβαια η αμαρτία έχει δύναμη και είναι εμπειρία. Είναι κάτι το οποίο ελκύει τον άνθρωπο και τον αιχμαλωτίζει. Απ’ την άλλη πλευρά, τι θα τραβήξει τον άνθρωπο πέρα; Οι ιδέες; Οι ιδέες είναι νεκρές σκιές των πραγμάτων. Δεν μπορεί μια ιδέα να σε κρατήσει, όσο ιδεολόγος και να είσαι.

Ευτυχώς παρήλθε η εποχή αυτή και σήμερα βλέπουμε ότι ανακαλύψαμε, ξαναβρήκαμε τον εαυτό μας, τις ρίζες μας, την παράδοση μας. Και βλέπουμε νέους ανθρώπους εις την Εκκλησία, βλέπουμε νέους ανθρώπους να αγαπούν το Θεό, να μπαίνουν στην Εκκλησία με νέα δεδομένα, με νέες προϋποθέσεις. Μπορεί να έχουν τις δυσκολίες τους, τα προβλήματα τους, τις πτώσεις τους, τις αδυναμίες τους, όπως κι όλοι μας. Αλλά ακούν για την αγάπη του Θεού. Κι αυτό είναι που πρέπει, αδελφοί μου, να λέμε στα παιδιά μας. Να μάθουν να αγαπούν το Θεό. Όταν αγαπούν το Θεό, τότε ανακαλύπτουν μέσα τους τη μεγάλη εμπειρία της αγάπης Του. Τότε μαθαίνουν και αποκτούν ένα ισχυρό πνευματικό αντίσωμα μέσα τους, το οποίο είναι ένα αντίβαρο εις το βάρος της αμαρτίας. Και ό,τι κι αν πληγωθεί από την αμαρτία, η παρουσία της αγάπης του Χριστού παρηγορεί την καρδιά του. Ξέρει ότι δε θα σωθεί απ’ τις δικές του δυνάμεις, δε θα σωθεί με τα δικά του δεδομένα. Αλλά με την αγάπη του Θεού, με την ευσπλαχνία του Θεού, με την ελεημοσύνη του Θεού, με τη θυσία του Χριστού πάνω στο Σταυρό για μας όλους. Αν μιλούμε για αγωγή σήμερα στην Εκκλησία, μιλούμε ακριβώς γι' αυτή τη μύηση, γι' αυτή την οδηγία. Το να βοηθήσεις τον άνθρωπο να αγαπήσει το Θεό. Τότε η Εκκλησία θα δημιουργήσει μάρτυρες.

Πώς μπορεί κανείς να ερμηνεύσει αυτό που είδαμε σήμερα στο θέατρο που μας παρουσιάσατε. Μια μάνα παρέδωσε τα παιδιά της εις θάνατο. Δε θα μπορούσε να κάνει κάτι, να αποφύγει αυτό το πράγμα; Πώς άντεξε αυτή η γυναίκα να δει τα παιδιά της, το ένα μετά το άλλο, να σκοτώνονται; Πώς άντεξαν μικρές κοπέλες εννιά, δέκα, δώδεκα χρονών, να υποφέρουν τα φρικτά εκείνα βασανιστήρια, που ακούσαμε; Ένα κοριτσάκι μιαν ένεση σήμερα φοβάται να την αντιμετωπίσει, όχι να του κόψουν το κεφάλι και να το διαλύσουν κυριολεκτικά. Νήπια, γυναίκες, άνδρες, νέοι, γέροι, ηλικιωμένοι, υπερήλικες, μικροί, μεγάλοι, έτρεχαν εις το μαρτύριο. Όχι γιατί πίστευαν σε μια ιδέα, αλλά γιατί αγαπούσαν το Χριστό. Κι αυτή η αγάπη του Χριστού ήταν που έκαιγε μες στην καρδιά τους και ξεπερνούσαν όλες τις δυσκολίες.

Τελειώνοντας, γιατί ξέρω ότι πέρασε η ώρα, κρατάω και το ρολόι μου, θα σας πω μόνο ένα παράδειγμα. Το λέω συχνά, αλλά είναι κάτι που πράγματι, νομίζω ότι εκφράζει αυτή την εμπειρία των Αγίων, για να δούμε πως οι Άγιοι είχαν μέσα τους μια φλόγα που έσβηνε όλες τις άλλες φλόγες. Λέγεται λοιπόν, στο βίο του Αγίου Μεγαλομάρτυρος Γεωργίου, αυτού του αδάμαντος της Εκκλησίας του Χριστού, ότι μαζί με τα πολλά και φρικώδη μαρτύρια που υπέστη, του έβαλαν κι ακόμη ένα φοβερότερο.

Μαζεύτηκαν όλοι στο θέατρο, στο στάδιο εκείνο της εποχής όπου γινόντουσαν οι ιπποδρομίες με δυνατά άλογα ταχύτητας. Πήραν σιδερένια παπούτσια, τα οποία είχαν μέσα καρφιά και τα πύρωσαν τόσο ώστε έγιναν κατακόκκινα τα σιδερένια εκείνα παπούτσια μέσα στη φωτιά που τα επύρωνε. Τα φόρεσαν στα πόδια του Αγίου. Τον έδεσαν πίσω από τα άλογα και άρχισαν να τρέχουν τα άλογα μέσα στον ιππόδρομο. Όλοι οι άλλοι να βλέπουν, να φωνάζουν και να αντιμετωπίζουν το φρικιαστικό θέαμα με έναν τρόπο οικείο στους ανθρώπους που δε γνωρίζουν το Θεό.

Ο δε Άγιος Μεγαλομάρτυρας Γεώργιος, όπως λέει ο βίος του, μετά χαράς έβλεπε τα τελούμενα. Και φορώντας εκείνα τα φρικτά σιδερένια παπούτσια τα γεμάτα καρφιά, έτρεχε με τόση προθυμία, λέγων εις εαυτόν ο μάρτυς του Χριστού: "Τρέχε Γεώργιε, ίνα λάβεις τον ποθούμενον Κύριον".

Όλοι ξέρουμε ότι όταν μία πέτρα μπει στο παπούτσι μας δυσκολευόμαστε να περπατήσουμε, όχι να' χει καρφιά, με σίδερα πυρωμένα! Βλέπετε ποιο ήταν το ήθος των "Αγίων και των Μαρτύρων; "Ο Άγιος δεν έβλεπε μπροστά του κανένα και τίποτα, ούτε τα άλογα, ούτε αυτούς που φώναζαν, ούτε τις κακίες των ανθρώπων, άλλα έβλεπε μόνο το Χριστό. Αυτόν έβλεπε και γι' αυτό έτρεχε. Γι’ αυτό μετά προθυμίας πολλής έτρεχε κι όλα ήταν μηδέν, γιατί μες στην καρδιά του άναβε μια φλόγα, πιο μεγάλη από τη φλόγα των παπουτσιών και μες στην ψυχή του άναβε η αγάπη του Χρίστου που διέλυε όλες τις άλλες δυσκολίες. Και σήμερα, αδελφοί μου, εάν θέλουμε τα παιδιά μας και ο καθένας μας να τρέχει μετά χαράς τον «προκείμενον ημίν αγώνα», πρέπει να μάθουμε να βλέπουμε μπροστά μας τον «της πίστεως Αρχηγό και τελειωτήν Ιησού». Αυτός που βλέπει τον Χριστό συνεχώς μπροστά του δε γελιέται, δε χάνεται, δεν απατάται, δε σβήνει αυτή η φλόγα που έχει μέσα του. Το ζητούμενο λοιπόν είναι να αγαπήσουμε τον Χριστό. Να μάθουμε ότι ο Χριστός είναι αυτό το πρόσωπο, που μας αγάπησε πρώτος και εμείς Τον αγαπούμε.

Είχα πάει τελευταία σ’ ένα νηπιαγωγείο στη Λεμεσό και ρώτησα τα παιδιά: «Παιδιά, γιατί πρέπει να αγαπούμε τον Χριστό;» Και μου έκανε φοβερή εντύπωση ένα παιδάκι που είπε: «Κύριε, πρέπει να τον αγαπούμε τον Χριστό, γιατί αυτός μας αγάπησε». Βλέπετε, φοβερή απάντηση! Είναι η απάντηση του Αποστόλου Παύλου: «Ημείς αγαπώμεν Αυτόν, οτι Αυτός πρώτος ηγάπησε ημάς». Εμείς αγαπούμε τον Χριστό, γιατί αυτός πρώτα μας αγάπησε. Και την αγάπη του Χριστού δεν την έχουμε μέσα

μας σαν μια απλή διαλογική κατάσταση, αλλά σαν εμπειρία ζωής. Για μας, αδελφοί μου, ο Χριστός πρέπει να είναι το σημείο της ζωής μας. Το κέντρο της υπάρξεως μας. Πρέπει να είναι το νόημα της ίδιας της δικής μας ζωής και κατάστασης. «Αν ο Χριστός για μας είναι έτσι, τότε και στα παιδιά μας θα δώσουμε την εμπειρία του Χριστού. Και μόνον αυτή η εμπειρία μπορεί να τα κρατήσει μακριά απ' όλες τις άλλες εμπειρίες που τους προσφέρονται σήμερα. Τα ναρκωτικά, η βία, οι ηδονές, ο πλούτος είναι εμπειρίες καταστροφικές μεν, αλλά εμπειρίες ζωής ή και θανάτου ακόμα. Η πιο μεγάλη εμπειρία που μπορεί να κρατήσει έναν νέο άνθρωπο είναι η εμπειρία της αγάπης του Χριστού.

Ας προσπαθήσουμε να δώσουμε αυτή τη φλόγα που ο Χριστός άναψε στις καρδιές των ανθρώπων και αυτή η φλόγα τότε θα καίει και τα παιδιά μας και όλοι θα πορευόμαστε εν ασφαλεία και ειρήνη.

Εύχομαι λοιπόν και στην ενορία εδώ του Αποστόλου Ανδρέα και σε όλους μας, να καίει, η αγάπη του Χριστού μας στις καρδιές μας ώστε και στα παιδιά μας να δώσουμε αυτό που έχουν πραγματικά ανάγκη, για να περάσουν τη δυσκολία των ημερών και να ζήσουν πάντα μες στην αγάπη του Χριστού και σ' αυτή τη ζωή αλλά και στην αιώνια βασιλεία Του.

(Πηγή: "Ο.Ο.Δ.Ε.")